

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO van D66 en GroenLinks over het
aantal vlinders, bijen en hommels in de gemeente Groningen
ter informatie
Steller Anna Schwab

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	84 66	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	202665-2023
Datum	28 juni 2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij ontvangt u ons antwoord op de schriftelijke vragen ex art. 36 RvO van mevrouw A. Poelstra-Bos van D66 en de heer H. Sietsma van GroenLinks over het aantal vlinders, bijen en hommels in de gemeente Groningen.

De biodiversiteit staat wereldwijd onder druk, ook het aantal insecten in Nederland gaat achteruit. Insecten zijn belangrijk voor onze voedselvoorziening doordat zij groente- en fruitgewassen bestuiven. Insecten zijn zelf ook weer een voedselbron voor bijvoorbeeld vogels. In de openbare ruimte hebben wij veel groen waar we positieve maatregelen voor insecten kunnen treffen. Wij zetten in op behoud en versterken van de biodiversiteit door aanpassingen in het maaibeheer. Ook gebruiken we al heel lang geen chemische bestrijdingsmiddelen meer.

In de gemeente hebben we een netwerk van groengebieden aangewezen als Stedelijke Ecologische Structuur (SES). Binnen dit netwerk staat de natuurwaarde voorop. We hebben in de SES-gebieden doelsoorten aangewezen waarop we ons beheer richten. De achterliggende gedachte van doelsoorten is dat wanneer een gebied geschikt is voor die soorten met specifieke eisen, dat andere meer algemene diersoorten vanzelf meekomen.

We willen graag weten hoe goed het gaat met de natuur in de gemeente. Daarvoor is de monitoring van de SES-gebieden ontwikkeld. Deze monitoring is een gedegen onderzoeksmethode die in elk gebied op dezelfde manier plaatsvindt en na een aantal jaren wordt herhaald. Een ecologisch adviesbureau voert dit onderzoek uit. Van een aantal soortgroepen (dieren en planten) worden daarbij tellingen gedaan. Het vergelijken van resultaten tussen verschillende jaren geeft een beeld van de natuurontwikkeling in een gebied. Waar nodig en mogelijk sturen we bij in beheer om een gebied beter geschikt te maken voor de aangewezen doelsoorten.

Volgvel 1

Op basis van monitoringsrapporten krijgen we een beeld van de biodiversiteit in de SES en sturen we bij in beheer. We zijn ons tegelijk ervan bewust dat er meerdere (landelijke en mondiale) factoren een rol spelen bij de toe- of afname van soorten in een gebied.

De vragen van fracties van de Partij voor de Dieren en D66 gaan over tellingen van insecten in de gemeente.

De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

1. *Is het college bekend met de resultaten van de voorjaarstellingen van de Vlinderstichting?*

Ja, wij hebben net als u de berichtgeving over de voorjaarstellingen in het nieuws gelezen en gehoord.

2. *Zijn er tellingen geweest in de Gemeente Groningen voor vlinders, bijen, hommels en andere insecten?*

Nee, er zijn geen tellingen geweest in de gemeente van vlinders, bijen, hommels en andere insecten. We hebben wel de jaarlijkse monitoring van onze Stedelijke Ecologische Structuur (SES). In de SES-gebieden worden tellingen gedaan van een aantal soortgroepen, ook van vlinders. Aanvullend voeren we dit jaar weer een bijenmonitoring uit in 14 SES-gebieden. Dit is een herhaling van het bijenonderzoek uit 2012. Het doel van deze bijenmonitoring is inzicht krijgen in het aantal bijen, de voedsel- en nestlocaties en de potenties van de gebieden voor bijen. Daarnaast worden naar aanleiding van de resultaten aanbevelingen gedaan voor verbeteringen in inrichting en beheer van de gebieden ten behoeve van bijen. Andere insecten liften mee op deze maatregelen.

3. *Zo ja, wat kan het college zeggen over de aantallen vlinders, bijen en hommels in de Gemeente Groningen?*

Uit de monitoringsrapporten van de SES-gebieden uit 2022 komt naar voren dat het aantal aangetroffen libellen- en vlindersoorten in die gebieden is afgenomen. Met de aanbevelingen uit de rapporten zetten we stappen in de inrichting en het beheer om de leefomstandigheden voor deze insecten te verbeteren.

4. *Zo nee, is het college bereid om deze tellingen te gaan doen?*

Zie vraag 2.

5. *Kan het college aangeven wat de resultaten zijn van Maai Mei Niet op de aantallen vlinders, bijen en hommels?*

Nee, er zijn geen tellingen gedaan op basis waarvan we het effect van maai-mei-niet kunnen meten. We hebben wel gezien dat er meer bloemen bloeien als er later gemaaid wordt. We weten dat een hoger voedselaanbod goed is voor insecten en vinden dat voldoende om te concluderen dat maai-mei-niet een positieve bijdrage heeft geleverd aan insecten. Bovendien is enkel het verschil in aangetroffen aantallen

Volgvel 2

insecten niet een op een het gevolg van het gevoerde maaibeheer. Er zijn tal van andere factoren, zoals temperatuur, hoeveelheid regen en de mondiale afname van biodiversiteit die invloed hebben op de insectenstand. Met de SES monitoring hebben we een goede methodiek op basis waarvan we iets kunnen zeggen over de biodiversiteit in de gemeente. Het is te kostbaar om speciaal voor maai-mei-niet een onderzoeksmethode te ontwikkelen. We besteden het geld liever aan beheer dan aan extra onderzoek.

6. *Is het een idee om inwoners te betrekken bij het tellen, bijvoorbeeld via het NDE centrum of IVN of andere organisaties? Dat zou een bewustwordingseffect kunnen hebben.*

Bewustwording van inwoners vinden wij belangrijk. We hebben dit jaar daarom ook een publieksactie gehouden waarbij mensen die in hun tuin deelnamen aan maai-mei-niet, een tuinstoel konden winnen. Een volgende keer kunnen we mensen op een andere manier activeren, bijvoorbeeld door op te roepen om insecten te tellen in de tuin. Landelijk zijn er geregeld bewustwordingsacties omtrent dieren waarbij er tellingen plaatsvinden (bijvoorbeeld de nationale bijentelling). Het NDE besteedt ook veel aandacht aan bewustwording bij kinderen op dit onderwerp.

7. *Klepelen en maaizuigen van bermen is funest voor de overlevingskansen van insecten. Op enkele plaatsen is de gemeente het bermbeheer insectenvriendelijker aan het maken, oa in omgeving Glimmen na initiatief van inwoners. Worden de effecten daarvan bijgehouden?*

We weten dat maaien en pas na enkele dagen afvoeren van het maaisel het beste is voor insecten. Daarvoor zijn geen tellingen nodig. Het is lang niet overal haalbaar om het beheer op die manier uit te voeren. De klepel-zuigcombinatie is dan een optie om toch de bodem te verschralen. Voedingsstoffen worden afgevoerd door het maaisel weg te zuigen en een armere bodem biedt kruiden meer kans tussen het gras. Klepelen en zuigen heeft een negatief effect op in de vegetatie aanwezige insecten en zaden die meegezogen worden met het maaisel. Wij combineren de klepel-zuigmethode in onze bermen met gefaseerd maaien. Er blijft dus wel een deel van de vegetatie staan zodat er te allen tijde foerageer- en schuilmogelijkheid is voor insecten.

8. *D66 en GroenLinks juichen toe dat het college ander bermbeheer mogelijk maakt. Is het college bereid dit op korte termijn uit te breiden?*

We werken nu aan een herziening van het maaibeleid. Daarbij is het uitgangspunt dat we op meer plekken extensiever, op grotere hoogte en gefaseerd willen maaien. We zijn altijd bezig het maaibeleid waar mogelijk te verbeteren. Grote veranderingen kosten meer tijd, bijvoorbeeld door lopende afspraken met aannemers of door investeringen in nieuwe machines die nodig zijn.

9. *Welke acties kan de Gemeente Groningen, naast Maai Mei Niet, ondernemen om de aantallen vlinders, bijen en hommels te bevorderen? Kan dat op korte termijn gestalte krijgen?*

De bijdrage die wij als gemeente kunnen leveren aan een hogere insectenstand is het bieden van een geschikte leefomgeving. In het maaibeheer zetten we stappen door op

Volgvel 3

steeds meer plekken extensiever te maaien. Bij herinrichtingsprojecten bekijken we of dezelfde mate van verharding in de nieuwe situatie echt nodig is, waar mogelijk passen we dit aan. We planten vaker vaste planten in onze plantvakken, breiden het areaal biologische bollen elk jaar uit en kiezen bij aanplant van bomen voor een divers aanbod van soorten die aansluiten bij inheemse insecten. Daarnaast faciliteren we de aanleg van geveltuintjes, doen we mee aan de actie tegelwippen voor meer groen in tuinen en verstrekken we subsidie voor groene daken. De SES breiden we uit van een stedelijk naar een gemeentebreed netwerk, de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES). Daarbij hebben we speciale aandacht voor het creëren van een geschikte leefomgeving voor insecten.

10. Omdat biodiversiteit niet ophoudt bij de gemeentegrens, zou het goed zijn om deze tellingen te doen in samenwerking met de provincie Groningen. Is het college bereid om samen met de provincie Groningen te werken aan het bevorderen van de aantallen vlinders, hommels en bijen?

We werken via het Nationaal Plan Landelijk Gebied samen met de provincie om gezamenlijk doelen te halen ten aanzien van waterkwaliteit, natuur en klimaat. Zie verder vraag 2. We zetten onze financiële middelen daarnaast liever in voor het beheer zelf dan nog veel meer onderzoek en tellingen te laten uitvoeren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.